

מוֹטִיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

איטי
צפירי אקשטיין
אלון אשתר
אילנה בר־שלום
צביה גולן
רובי גורדון
יבחר גנאור
נורית צדרכובים
רסל
יהודית שרייבר

נְדִידָה

גיליון 3 | נובמבר 2015, מרחשון ה'תשע"ו

גיליון שלישי מתחיל...

אנו שמחים לפתוח את הגיליון השלישי של ירחון השירה והספרות "מוטיב". ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש.

כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות.

נושאו של הגיליון השלישי הוא נדידה. נדידה כפשוטה, נדידת מחשבות, נדידת עמים ועוד.

קריאה מהנה.
יאיר בן-חור, אלירן דיין

העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתגמולים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי-פרסום יצירתו בירחון.

שתי צלחות | צפיר אקשטיין

על השולחן במטבח עומדות שתי צלחות. צלחת אחת עמוקה מלאה במרק ירקות חם ומהביל. בתוכו שוכנים גזר, קישוא, תפוח אדמה, פטרוזיליה ואטריות. צלחת שנייה שטוחה ובה קציצות ירק, סלט ירקות קצוץ ופירה. כך עמדו להן שתי הצלחות חמות ומהבילות זו לצד זו, והן נוגעות זו בזו, נושקות זו לזו בנקודה אחת ולצדן פרוסת לחם.

"עד כמה התמזל מזלנו שאנו בצלחת השטוחה, אמרו זו לזו קציצות הירק. "כאן לכל אחד ואחד המקום שלו, ולא ערב רב של ערבוב כמו במרק."

"נכון, זעקה חתיכת מלפפון קצוצה מן הסלט. "שם, במרק, כולם חיים יחדיו ואין פרטיות לאף אחד."

"כן, כן!" זעק הפירה. הכול שם מימי ודייסתי, והאטריות..." הוסיף בלחש, "שמעתי שהן נדחפות לכל מקום."

לפתע נשמע קול דק וחלש: "אני רוצה ללכת לשם!" זה היה פירור אחד קטן וזעיר. פירור קטן אך אמיץ, שהודיע בקול מצויץ: "אני רוצה ללכת ולבקר בצלחת המרק!"

"השתגעת?" זעקו יחד כל המאכלים שבצלחת השטוחה.

"לא תוכל לחיות שם אפילו לא דקה אחת," פסק הפירה בקול רועם, "האטריות הנוראות יחנקו אותך מיד, הן רעות ואכזריות מאין כמותן."

“אתה צעיר ולכן אינך מכיר את הנעשה שם, ” אמרו הקציצות במקהלה. “אני שמעתי שתפוח האדמה קשה כל כך ואטום, ” הוסיפה קציצה אחת, “ולמרות שהוא טובל במרק הוא נשאר כפי שהיו תפוחי האדמה לפני שמבשלים אותם, כאלה שגדלים בתוך האדמה ולא התרככו במאומה”, באומרה זאת לא שמה לב כיצד הפירה לפתע החל להאדים – אולי מן הרוטב שנמזג עליו ואולי מן העלבון, שהרי גם הפירה עשוי מתפוח אדמה קשה ואטום.

“לא, לא...” אמרה אחותה, הקציצה השנייה, שהבחינה במה שזה עתה קרה, “אתה הפירה כמובן התקדמת, אנחנו מדברות על תפוח האדמה שנשאר שם במרק!”

הפירה נותר אדום.

“אני הולך לשם וזהו!” הכריז הפירור, ושם פעמיו לעבר שולי הצלחת. כל המאכלים צעקו לו זה אחר זה שהוא “טיפש גדול” ועוד דברים שלא נעים היה לו כל כך לשמוע. אך הפירור העקשן התקדם עוד ועוד, עד אשר הגיע לנקודת המפגש בין הצלחות. זה היה מקום מפחיד ומאיים, לא יציב ורועד. מאחוריו עדיין שמע הפירור את צעקותיהם של המאכלים בצלחת השטוחה הקוראים לו לחזור לחיקם, והחל לחשוב בלבו שאולי באמת תפוח האדמה הקשה יתעלם ממנו, והאטריות הרעות יחנקו אותו ברשעותן. לבסוף אזר אומץ, קפץ מעל נקודת המפגש והחליק אל תוך המרק.

לאחר זמן רב חזר הפירור אל הצלחת השטוחה. התפלאו כל המאכלים איך וכיצד זה חזר הפירור בריא ושלם, ואפילו נראה שמח ומרוצה.

“לא חנקו אותך האטריות הנוראיות?” שאלו הקציצות.

“לא חנקו. ליטפו ובירכו אותי כששמעו שבאתי מן הצלחת השטוחה. אחת מהן כל כך נחמדה. רכבתי על גבה והיא לקחה אותי לסיור בכל מרחביה של הצלחת העמוקה.”

“זהו בוודאי מקום משעמם,” אמר הלימון שנסחט זה עתה אל תוך הסלט.

“מקום יפהפה ומקסים, כל מקום בו שונה ומעניין, ומזג האוויר נעים כל כך.”

“ו... תפוח האדמה?” שאל בהיסוס הפירה האדום.

“רך ומקסים. כל כך חם ולבבי. נעים הליכות. מימי לא ראיתי מאכל כל כך אדיב כמוהו. ובקרוב,” הוסיף ואמר הפירור, “תבוא לבקר אותנו טיפה קטנה מן המרק אחרי שסיפרתי לה עד כמה נפלאים אתם ושהצלחת השטוחה אינה נוראה כל כך כפי שחשבה היא בתחילה.”

צפריר אקשטיין הוא רוקח במקצועו. הסיפור המתפרסם כאן הוא השני מתוך קובץ סיפורים פרי עטו העתידי לראות אור בקרוב.

נוֹדֵדַת לַעֲיִפָּה | נורית צדרבוים

לַפְעָמִים אָנִי רוֹצָה:
 לְהִיּוֹת צְפוּר יָפָה
 עֹפֶה קְדִימָה בְּמִשׁוֹט כָּנָף
 לֹא נֹסֶה לְאַחֹר,
 שְׁלֹא יֵאמְרוּ טִפְשָׁה.
 רוֹצָה לְהִיּוֹת צְפוּרַת כָּנָף
 נוֹדֵדַת לַעֲיִפָּה לִיבְשָׁה,
 לְגַמֵּעַ (?) מִי עוֹלָם לְרוּיָה,
 לְקַנֵּן עַל עֵנָף עֵץ עֲרָבָה
 וּלְנַחֵם, שְׁלֹא תִהְיֶה בּוֹכִיָּה,
 לַפְעָמִים. אָנִי רוֹצָה.

ד"ר נורית צדרבוים היא משוררת, יוצרת וחוקרת רבת-תחומית. מנהלת הגלריה 'נוריתארט' ליצירה, למחקר ולאיומן. אוצרת של כתב העת 'בגלל'. כותבת בכתב העת 'כאן'. שיריה מתפרסמים בכתבי עת ובעיתונים. פרסמה שלושה ספרי שירה ואמנות: 'שאון של חול מתקתק בשקט', 'דיוקן בשירת אגם', 'כולם היו פניי'.

נדודי שינה | איטי

לו רק גִּדַעְתִּי
לָאֵן
נוֹדְדָת
הַשָּׁנָה,
הַיִּימִי רוֹדְפָת
אֲחֶרֶק
(אֶפְלוּ יִשְׁנָה)
לְגֹדֵד יַחַד בְּחֶשֶׁךְ.

איטי עוסקת בהוראת מקצועות העברית וכן בכתיבה. כותבת שירים, סיפורים וכתבי הגות. יצירותיה התפרסמו בממות שונות.

נְדִידָה | אֵילֵנָה בַּר־שְׁלוֹם

יוֹשֶׁבֶת אִשָּׁה עַל כֶּסֶא,
 בְּיָדֶיהָ בִּבְת סְמֶרְטוּטִים.
 צָחוּק מִתְגַּלְגֵּל סְבִיבָה
 מְשָׁאֹת, תּוֹפִינִים
 מְגֹשִׁים לְאוֹרְחָת.
 צְפָרִים מְצִיצוֹת
 עַל בַּד,
 יְחָסִים חֲפְשִׁים לְצִלְלִי
 תִּבְתּוּ זְמֶרָה.
 שְׂמֵחַת חַיִּים שְׁנֵדְחָקָה
 מִפְּנֵי טְרֵדַת יוֹם.
 נְאִיבִיּוֹת לֹא אֶבְדָּה חֲנֻה.
 עַל גְּבֻעָה יִרְקָה פֶּטֶל
 אָדָם,
 בֵּית זָקֵן בּוֹדֵד,
 כּוֹתֵב מֵהֶלֶב.
 שׁוֹנֵה מְאַחֲרִים כּוֹסֶסֶת
 הַבְּדִירוֹת בְּשִׁתִּיקָה,
 נִכְסֶפֶת אֶל רוּחַ הַנְּדִידָה.

אֵילֵנָה בַּר־שְׁלוֹם ספּרִיט בּמִקְצוּעָה, בַּעֲלַת תּוֹאֵר שְׁנֵי בַסְפּוֹרֹת עִם יִשְׂרָאֵל. חוֹבֶבֶת קִרְיָאָה וְכִתְיָבָה יוֹצֵרֶת.

ביטוח חיים | רובי גורדון

“אין לנו כסף לזה,” היא אמרה לי.

ישבתי שם עם החליפה מול המאוורר הרועש והתחלתי להרגיש את הזיעה בבית השחי, כמו שתמיד קורה כשאני מרגיש שהסיכוי למכירה נעלם. איזה בזבז זמן. מה חשבתי לעצמי? איך תמיד אני מתגלגל לשיכונים העלובים האלה ומאמין שכמו באיזה סיפור אגדה חיים שם מלכים ונסיכות.

הנסיכה שישבה מולי אמרה משהו בשפה שלא הבנתי למלך שישב על הכורסה הפרחונית הדהויה לידה, והוא נהם איזו נהמה והחזיר את העפעפיים שלו למטה. “את כל הכסף זרקנו על טיפולים,” היא הסבירה, וכמו חתול רחוב צולע שעוד מתעקש לרוץ אמרתי: “אבל זהו, שאילו הייתה לכם פוליסת בריאות כמו זאת...”

“אין לנו כסף לזה,” היא אמרה.

התכונה הכי חשובה של איש מכירות היא להבין במהירות ובדיוק מי יושב מולו. מה מטריד אותו, מה חשוב לו, מאין הוא בא ומה הסיפור שלו. לפעמים הסיפור מסובך, ולפעמים פשוט. צריך רק לדעת לראות אותו. כי בסוף, עם המילים הנכונות אפשר להתחבר לאנשים.

הזקן קם וחזר למטבח, להמשיך לאכול את המרק המתקרר שלו. שתיתי את מה שנשאר מהמים הקרים בכוס עם הידית, אספתי את הניירות, והסתכלתי מסביב בשנים הארוכות של הנסיכה, בכל הגברים ששיחקו

בגופה והיא שיחקה בהם. קראו לה "כלבה" או "מלכה", הטילו את כאבם על השריון שלה או סתם הוציאו מעצמם את הגברים שחיו בתוכם. ומכל השנים האלה היא למדה רק מה זה גבר ומה זה כסף.

"מה זה כסף?" אמרתי לה. "צריך לחשוב על העתיד, לא?"
 "אנחנו כבר לא צעירים," היא אמרה לי. "אנחנו כבר לא צריכים את זה."

היא לא הייתה צעירה כשפגשה אותו. הגוף שלה התחיל להיות רך ורופס יותר, כבר היה קשה יותר להבטחות של כל אחד. אבל תמיד בסוף מגיע משהו שלובש את החליפה הנכונה ואומר את המילים הנכונות. ותמיד באות המילים הנכונות, והיא ידעה שזה נכון, דווקא בגלל כל מאות השקרים שהיו חשופים מולה בתמורה לשקר שחשפה בעצמה מולם. הגבר שאתו הגיעה מהדירות החשוכות של דרום תל-אביב לשיכון המואר של צפון קריית-גת, לסלון עם הספה הצהובה הזאת עם התמונות של הפרחים חסרי הטעם – הגבר הזה סיים את המרק הקבוע שלו והתחיל למצוץ ולכרסם בקול את הגרונות והקורקבנים שנשארו בצלחת. גבר לא צריך הרבה כדי להיות מלך. הוא יסתפק גם במועט. הוא יסתפק גם במגע שיהפוך ליותר זול, כשהשנים עוברות מתוך בשרה של זאת שרומם מעליבותה. הוא יסתפק גם במגע הזול של החלום.

"מצטערת," אמרה לי הנסיכה מצפון קריית-גת מאחורי הקירות של השיכון עם הצינורות והכבלים וכתמי הנזילות שנראים כמו דמעות שקפאו בזמן, "אין לנו כסף לזה."

רובי גורדון עוסק בכתובה ובמיזמים חווייתיים. ספריו "ייסורי איש הניירות" ו"חנווני בגמלאות" יצאו לאור בשנה שעברה. הסיפור לקוח מתוך סדרת סיפורים שהוא כותב בהדרגה, בשם "מסעותיי בין אנשים".

נדודים | יבחר גנאור

בְּרַבּוּעַ מִטַּת הָעֵץ הֶרְחָקָה

גָּבַר שׁוֹכֵב

עֵינָיו עֲצוּמוֹת

לְבוּ עַר.

נְשִׁימָתוֹ רְגוּעָה

נְשָׁמָתוֹ דְרוּכָה

שׁוֹנָה מִחֲשׁוֹבוֹתָיו

הַמְשַׁתְּנוֹת וְחוֹזְרוֹת –

מְשַׁנָּתוֹ לֹא סְדִיחָה.

מְנִסָּה לְגַעַת בְּךָ

בְּשִׁנָּתוֹ הַנְּדוּדָת אֵלֶיךָ.

וּשְׁנָתךָ כְּצָחוֹר הַסְּדִיחַ.

יבחר גנאור הוא מרצה במחלקה למדעי הגיאולוגיה והסביבה באוניברסיטת בן-גוריון שבנגב. כותב שירים ומשתתף בערבי שירה המתקיימים ב"קוקה" בבאר-שבע ובמפגשי כותבים בספרייה העירונית. שיריו התפרסמו באנסונים שונות כגון "דרך המילים", "כביש 40", "ביטאון לשירה" ועוד.

פיק ברכיים | צביה גולן

זה תמיד כך בחיים, ברגע האמת אני מקבלת פיק ברכיים ויש בי הצורך הבלתי נשלט הזה לסגור מעגל. עכשיו אני חייבת, פשוט חייבת להוריד לכמה שעות את השריון הזה שמכסה לי את הגוף ולהסיר את המסכה הזאת מהפנים שלי, ולהיות לרגע או לכמה רגעים פשוט אני, כמו שאני, עירום ועריה, גם אם זה נראה לגמרי מטומטם לעשות מעשה כזה. אני פשוט חייבת לסגור את המעגל הזה, אחת ולתמיד, שאם לא כן אני אשתגע.

זה לא היה פשוט כל כך, העסק הזה אז. לאנשים הייתה פעם מידה רבה של פרטיות, בלי רשתות חברתיות, ובלי יכולת לאתר אנשים באופן לווייני. היה צורך לחפש, לעבוד קשה בשביל למצוא, וכל מה שהיה לי זה ספר טלפונים קרוע, שכל רחובות כמעט נתלשה ממנו. אבל אני צריכה בת ים. מה אכפת לי רחובות? אני יודעת שהוא נשאר שם אחרי האסון, גר לו בבית ההוא, ממש בבית שבו גדלתי עד אז, עד שעברתי לחיות בפנימייה, מסרבת בתוקף לנסוע אליו לשבתות וחגים. בשביל זה בדיוק יש חברים, לא? לא בעיה גדולה למצוא איפה להיות, העיקר לא אצל. כמה שנים עברו מאז? אוהו... מי יודע... לפחות חמש-עשרה שנים, ועכשיו אני חייבת, מחפשת בקדחתנות בספר הקרוע, כי כשאני רוצה משהו – שום דבר לא יעמוד בדרכי.

כאחוזת תזזית ובטרם תיגמר טיפת האומץ שעוד נותרה בי, טיפסתי במעלה השביל אל דלת הבית. על הדלת ראיתי שלט: סגור לרגל שיפוצים, בסכנת התמוטטות. אבל אבא ישב בחצר, שָׁעָרו אפור, והוא נראה זקן הרבה יותר ממה שזכרתי.

הוא נראה עכשיו כמעט בלתי מזויק, אפילו שברירי. מי היה מאמין? על שולחן קש מט ליפול היה מונח ספר. לא יכולתי שלא להציץ בשמו: "טיפה אחת של אושר". בידו אחז כוס תה שתוכנה כבר התקרר, ועיניו היו עצומות למחצה. האם הוא ישן? ואולי הוא מביט בי באותו מבט ציני שזכרתי מילדותי?

מסביבו התרוצצו ילדה וילד כבני חמש, לבושים בחולצות בלבד, ישבנים קטנים וחמודים מתריסים מולי.

"אבא, יש כאן אישה", קרא הילד.

אבא פקח בעצלתיים את עיניו, הביט בי ורטן: "כבר תרמתי בעבודה."

מחלון הבית הציצה אישה צעירה, שנראתה לא יותר מבוגרת ממני, שערותיה סתורות וסיגריה בידה. היא פתחה את החלון, רוקנה החוצה את האפר, והשמיעה מעין יבבה מהולה בכעס.

"שוב זיינת מישהי, יוסי, אני אהרוג אותך, נשבעת בקבר של אימא שלי, אני אהרוג אותך".

יוסי לא נראה מוטרד מדבריה. הוא הכניס יד מגוידת לכיס מכנסיו, שלף משם כמה מטבעות, הושיט אותם לעברי ואמר:

"נו... קחי... את בטח עוד הפעם מאקי"ם."

"אני לא רוצה את הכסף שלך", סיננתי.

הילד קיפץ בשמחה למראה המטבעות, ולקח אותן בכף ידו הקטנה.

“וואלה יופי... עוד לא בן חמש וכבר יודע מה טוב,“ גיחך יוסי, ורוך בלתי מוכר בעיניו.

ידעתי שאסור לי לטעות עכשיו. על טעויות משלמים.

“אני רונית,“ אמרתי באומץ.

“מי?”

“רונית. הבת שלך.“ לחשתי.

“לא להאמין!“ זרחו עיניו, “רונית? ! לאן נעלמת ככה כל השנים, אה?“

אבא לא נתן לי זמן לענות. הוא ניצל את השקט שלי והוביל אותי אל תוך הבית.

ריח רע עמד באוויר, ריח מעיק שכאב של שנים עצור בו, ריח שהיה אפשר בקלות לגעת בו. רעש חדיגוני נשמע מכיוון המטבח, רעש קבוע ומכאיב באוזניים.

“עוד לא תיקנת כאן את השעון...“ זיכרון רחוק ומאיים לפרוץ פילח את מוחי. “עדיין השעה בו שתיים וחצי בצהריים? ועדיין הוא מתקתק בקצב לא נורמאלי?“

"אה... גיחך אבא, "מאז את זוכרת את זה, מה?"

טעם של זיכרון נורא הציף אותי ברגע, ושוב הייתי ילדה, נערה, חוזרת מבית הספר לאחר שלילות שלמים שכבתי ערה במיטה, מאזינה למריבה הקולנית, לזעקות הכעס של אימא שהפכו עם הזמן ליבבות חנוקות של אישה נבגדת, עד לאותו יום נורא שבו מצאתי אותה...

"את רוצה לשבת? את לא נראית משהו..." אבא נגע בי קלות, מעיר אותי אל המציאות ואל המחנק שבחדר.

"בואי, תיכנסי לסלון", הוא אמר, והוביל אותי ביד עדינה פנימה.

בעודי מובלת אל הסלון כילדה אבודה, נכנסה אל החדר גם הגברת שלו.

"אז עכשיו אתה גם רוצה שאני אכין קפה לזונות שלך, מה? אותי לא עשו באצבע, אתה אל תראה אותי ככה."

"תסתמי, ריקי!" הקול של אבא נשמע מוכר ומפחיד. "תכירי, זאת הבת שלי, רונית..."

ריקי הסתכלה בי ובאבא במבט לא מאמין, ואמרה: "הבת שלך, עאלק... אתה אין לך גבולות, אני כבר אראה לך אחר כך מה זה."

ריקי הסתובבה בחדר עוד רגע, נרָאָה שהיא חוככת בדעתה מה לעשות, ואז הרימה בידה האחת את הילד ובשנייה את הילדה, צחקה בשיניים צהובות ואמרה:

“אז אם את הבת שלו, תכירי את האח שלך והאחות שלך... איך אמרת שקוראים לך?”

“קוראים לה רונית,” צהל הקטנטן, “שמעתי אותה אומרת לאבא.”

“טוב, שיהיה, אז תכירי, זה עידן וזאת אתי.”

רגע לפני שאמערד ואפול אפיים ארצה, הסתכלתי אל אתי, לראות אם היא גם דומה לה חיצונית.

איך יכול להיות שהילדה תהיה דומה לה? אין לה שום קשר דם אליה, והיא אפילו לא אשמה שזה השם שבחרו בעבורה.

השעון השמיע תקתוק לא קבוע, ואבא הוביל אותי פנימה. אותה ספה חומה ומרופטת, אותה כורסה פרחונית, אותו שולחן מלבני נמוך. נדמה לי שאפילו אותה מפה רקומה ואותו אגרטל שצבעו דהה. רק מכשיר הטלוויזיה המודרני נראה שונה. מזווית העין יכולתי לראות גם את חדר השינה, הטפט המפוספס על הקיר, רגל המיטה שנשברה לפני שנים ומקלות שהוכנסו מתחתיה למנוע קריסה.

רגע לפני עילפון החושים גייסתי את כל כוחותיי. אני, אלופת האיפוק, זו שלא מחצינה רגשות, זו שעומדת כסלע איתן מול כל משבר, אפילו מול העיניים המציצות אליי משם פעורות לרווחה, התעלפתי.

צביה גולן היא סופרת. עד כה ראו אור מפרי עטה ארבעה ספרי פרזזה למבוגרים וספר ילדים אחד. בקרוב יראו אור שני ספרים נוספים, האחד למבוגרים והאחר לילדים.

חֶרֶף | אלוֹן אֶשְׁתֵּר

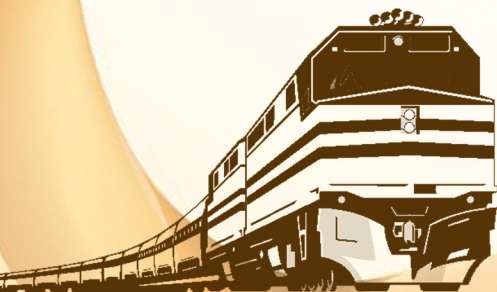
אָנִי נוֹסַעַת בְּרֶכֶת חֶרֶף.
 כְּלִי רְתוּקָה, פְּסוֹת שֶׁל מָרָךְ.
 הַנּוֹף מְבַזֵּיק תְּמוּנוֹת אֶל הַחֵלוֹן:
 מִבְּטֵי פְּגִיעַ, צְבִיטָה שֶׁל יְהֵלוֹם.

אִישׁ הֶדְג מְסִיִּים מְסַעוּ בָּיָם.
 אִישׁ הֶקְרָב מְאַבֵּד נִשְׁמָתוֹ בְּדָם.
 אִישׁ הָעֵץ טוֹבֵעַ בְּרֶגְבִי עֶפְר.
 וְאִישׁ הַסֶּפֶר צוֹפֶה בְּכָל, מְעַקֵּר.

דֶּרֶךְ קוֹלְנוּעִית רוֹבֶצֶת בְּאַפְלָה.
 אָנִי בְּדַת הַנְּסִיעָה, אוֹצְרֵת תְּפִלָּה.
 תַּחֲנוּת רִיקוֹת פּוֹרְצוֹת מְעַרְפְּלִים גּוֹאִים,
 פָּנִים נִסְתָּרוֹת בְּכוֹבַע, שִׁירַת רְפָאִים.

אָנִי נוֹסַעַת בְּאַגְדַּת חֶרֶף.
 הַפָּנִים לְבָנוֹת, בְּנִשְׁמָה אֵין צוֹרֵךְ.
 הַנְּסִיעָה הִיא עֲזִיבָה, הַנְּסִיעָה הִיא קְרִידָה
 כְּבִטְיַעַת אֶצְבְּעוֹת עַל אֲדָמָה חֲלוּדָה.

אלון אשתר הוא כותב שירים, נובלות ורומנים. יצירתיו פורסמו באתר "דרך המילים" ובקבוצות שונות בפייסבוק. הוציא את ספר השירה "תמונות נפש" ואת ספר הפנטזיה "עיר הפנינה".

לאן אנודד | יהודית שרייבר

בן עשרים וחמש אני והעתיד לוט בערפל. בעיניים כלות, מבט אחרון בהחלט על המוכר והנעים, אוסף את חפציי המעטים ועוזב.

אני קורא שוב ושוב את המילים המרצדות שחור על גבי לבן. היעד: לימה, פרו. תאריך הנסיעה: אוקטובר 2015. תאריך חזרה: אין. כרטיס פתוח. התרמיל על כתפיי הרחבות, ואני מנופף לשלום לבני משפחתי ויוצא אל האוויר הפתוח. לוקח נשימה עמוקה וכואבת ויוצא לראות עולמות רחוקים. מה אני מחפש? שקט ורוגע ואולי רעש אחר, תרבויות עלומות, אנשים מחויכים, ארץ ירוקה שאדמתה אינה רוויית דם הנופלים על חירותה.

אני מחייך חיוך ציני כשאני נזכר ביהודי הנודד במשך דורות ולא חדל לבקש לעצמו בית של קבע. אני ממשיך דרכו של אותו נווד יהודי, מחפש את הדרך, את השלווה, את השקט הנפשי.

אני מביט אל השמים הבהירים נטולי העננים, ורואה את מעופם של העגורים הראשונים שמגיעים אלינו והם מסימניו של הסתיו. לפתע אושר גדול מציף אותי ועוטף אותי ברכות ובנועם. אני יודע שאנודד בעולם, אכבוש יעדים חדשים ואטפס על הרים גבוהים שבהם כמות החמצן דלילה מאוד. אני ארקוד, אלבש בגדים משונים ואלמד שפות חדשות.

אפגוש בדרך חברים חדשים, אתאהב בוודאי כמה פעמים, אצפה במראות מלבבים, אצלם נופים מדהימים ואתגעגע המון.

אני מזמזם בדרך לטיסה את מילות השיר "ארצנו הקטנטונת" ויודע שיגיע הרגע שבו ארגיש בכל נימי גופי את הצורך לחזור הביתה.

"היי אתה, נוסע ל...?" נשמע קול רם ועליז מאחוריי.

"לימה, פרו, ואתה?"

"אותו היעד בדיוק. בא לך לעבור יחד על המסלול?"

וכבר שנינו יושבים יחדיו, תרמילינו מושלכים מאחורינו ואנחנו מראים זה לזה את מסלול הנסיעה, מתווכחים על הדרך להגיע ממקום למקום, משוטטים באתרי טיולים שונים, מתרגשים ומנופפים בידיים בהתלהבות לכל עבר.

על לוח הטיסות כבר מהבהבת שעת העלייה למטוס של הטיסה שלנו. בדרך לשער העלייה לטיסה מגיחים עוד אנשים צעירים ותרמיל על גבם.

השיחות קולחות, הקולות רמים ותחושת השיתוף מורגשת באוויר. אני מהדק את חגורת הבטיחות ומביט בחיוך רחב אל חברי החדש ואל הנוסעים הצעירים הרבים שכל אחד ואחד מהם תופס עתה את מקומו.

חברי החדש קורץ לי בעינו ומיד לאחר מכן שואג:
"חכה לי כשנגיע ליעד."

אני מחייך אליו חזרה ופעימות לבי מתגברות. כמה נפלא יהיה לנדוד במרחקים, לנשום אוויר פסגות, למצות את הסקרנות ולרכוש חברים...

ואני כבר יודע שיום אחד ארצה לחזור אל ארצי הקטנה. איפה אפשר עוד למצוא ארץ כל כך מגוונת, מרתקת, לעולם לא משעממת, ארץ ששורשי נטועים עמוק באדמתה, ארץ שבה נמצא הבית החם והיחיד שאוהב אי־פעם?

אט־אט נעצמות עיניי והמראות החדשים נגלים אליי. הם נפלאים ומתמזגים מיד בתמונות החברים, בני המשפחה והמרחבים של מחוזות ילדותי.

יהודית שרייבר היא יועצת שינה. מחברת הספר "זה גדול להיות קטנטן"

פיכחון הנדודים שלי | רסל

יש לי שיטה לאריזת בגדים, לגלגלם כרולדה ולהציבם במזוודה עד להיווצרות חומה צבעונית מרובת שכבות. כמה פעמים כבר עשיתי את זה? עשרות. בריטואליות אני מייחדת תיק לחורף ותיק לקיץ, ארגז לכלי המטבח וארגז מרופד לשבירים. נפטרת מבגדים שלא שזפה אותם עיני מאז הפעם האחרונה שבה פורקו מגלגלי הרולדה. והתיק הירוק. ציימדן מסריח שנסחב אתי מאז החלה העונה הארוכה בחיי. עונת הנדודים. חתיכות מהחיים שלי.

משהו ספק רומנטי ספק הישרדותי גורם לי לסחוב את התיק הזה תשע שנים ולהוסיף לו פיסות. יש שם מכתבים מאימא שלי ומהאחים שלי, פתקי איחולים וייחולים מאורחי בת המצווה שלי, מזכרות ומכתבים מהפנימייה, עלון בית ספר, מחברות שהוסבו ליומנים כתובים בשורות צפופות ואלבומי תמונות.

גם מחברת השירים הראשונה שלי נמצאת שם. בגיל שבע קיבלתי יומן ורוד נעול במנעול מוזהב ועטוף בכריכת ספוג. חרזתי שם להורים, לה', לפרשת השבוע ולתקוות שלי.

סיימתי לארוז מוקדם מהצפוי, יש לי שעה פנויה עד שחברה עם רכב גדול תגיע לאסוף אותי ואת הארגזים לתחנה הבאה. תלשתי מהקיר כמה תמונות, רישומים בפחם שקשקשתי לכדי משהו ראוי לתלייה, חיפשתי שקית כדי לאפסן אותן בתיק הירוק.

כשפתחתי אותו נשאבתי ליומני גיל שבע-עשרה, כשרק התחלתי להנביט כנפיים, ונבהלתי לגלות שזו אני. תמיד הייתי. ספקנית מסתפקת, נודדת תמידית, מתלהבת, משתעממת, נזרקת, חוזרת, חודתית, כפייתית, ולפי המכתבים מאימא ומהמדריכות – גם מאוד לא דומה לזו שהייתי אמורה להיות.

קראתי על המאבקים בתוכי, תהייה וטעייה לרוב, ובחוף מול הורים שלא הבינו מה נהיה להם מילדה שבעצמה לא הבינה מה נהיה ממנה ואיך תסביר?

מעמקים של ייאוש והתרוממויות רוח. כך היה, תמיד. מתגלגלת עם מזוודות ותהיות. והתפאורה מתחלפת במהירות.

היום באריזה השלושים אלף בתולדותי לעת עתה, נצנץ לי שהגיע הזמן להיפטר מהפסולת הנוסטלגית הזאת ולנקות את הלב. ברגעים האלה של עצמי מול עצמי, ליד הארגזים והדמות שנשקפה לי בשברי המראות, מצאתי את רלוונטיות המזכרות האלה מוטלת בספק. הדפים הרבים והתמונות פתאום נראו לי מביכים, לא קשורים, מנותקים ממי שאני. כמו בסרט מהיר חלפו מול עיני תמונות ילדות, תחושת זרות תמידית, פחד אלוהים, מחנק, יציאה מהוססת לאור, מכות קור וניכור מהחיים עצמם עד היום.

עד שהגעתי למקום הבטוח והשלו שלי. היום הנדודים שלי הם לא כורח כי אם בחירה, היום כבר איני מפחדת, אין בי כעס, אכזבה או שנאה. לבי התרגל לעצמו ומונה במתינות, בחמלה והאהבה את דפיקותיו, כל הדפיקות כולן. בלי רגשות אשמה ותיעוב.

באבחת רגע, בהתקף מאניה או כפעולה נחוצה, נטלתי את התיק הירוק וזרקתי אותו לפח. לא זה הקרוב לדירתי, הרחקתי עד המכולה הגדולה והשארתי אותו שם.

חזרתי לדירה פחות מאה קילו, קלילה ומחייכת. משא תקוות וציפיות – לא שלי מעצמי, אלא של אחרים ממני – נשר לו לנצח.

רסל היא עורכת בהוצאת 'איפאבליש' – הפקה והפצה של ספרים אלקטרוניים¹. כתבה בעבר טורים אישיים באתרים: 'מאקו', 'אקסנט' ו'תפוז'. מחזה שכתבה נמצא בשלבי הפקה ויעלה על במת 'קבוצת התאטרון הירושלמי'.

אנו קוראים לכם לקחת חלק גם בגיליון הבא...

גיליון מס' 4 של "מוטיב" יראה אור בעוד כחודש ונושאו: **נוסטלגיה**,
ואתם כבר מוזמנים לשלוח אלינו את יצירותיכם לכתובת הדואר
האלקטרוני **info@motiv-magazine.co.il**
נא לשלוח שירים מנוקדים וסיפורים קצרים עד 550 מילה.

תודה
אלירן יאייר

מייסד ועורך: אלירן דיין | עורך אחראי: יאייר בן-חור
גרפיקה: אלירן דיין

עקבו אחרינו גם בפייסבוק /motiv.magazine